

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXXI, broj 12

25. ožujka 2021.

cijena 200 Ft

FOTO: ÁKOS KOLLÁR (HRVATSKA ŠKOLA MIROSLAVA KRLEŽE)

Predaja maturalnih vrpca u gimnaziji Miroslava Krleže

3. stranica

Put križa bunjevačkih Hrvata

6. stranica

Manjine, mostovi između zajednica

7. stranica

Društvo svetoga Kvirina

11. stranica

Ženska nadmoć

Ove dane sam slučajno našla zanimljivu statistiku u kojoj se razglaba za numere stanovnika ugarskih naselja, a i za podijeljenost spolov. Po tom popisu, u cijeloj Ugarskoj lani, 1. januara, sve skupa je zbrojeno skoro deset milijun ljudi (točnije 9 917 344), iz toga je bilo 4 780 849 mušev i 5 136 495 žen. Iz tih brojev onda se jasno vidi da nas, žen, u Ugarskom orsagu je već s 355 646, nego mušev. Sprohadajući dalje podatke u naši hrvatski seli, većinom sam dobila istu sliku kot u orsagu, nego u skromnijem formatu. Naime, u naši gradišćanskohrvatski seli pred ljetodan, od Bizonje prik Umoka, Vedešina, Kemlje, Koljnofa do Unde, u Jursko-mošonsko-šopronskoj županiji, pak od Prisike prik Hrvatskoga Židana, Plajgora, Narde, Gornjega Četara, Hrvatskih Šic do Petrovoga Sela, u Željeznoj županiji, sve skupa je živilo 11288 stanovnika, i to 5479 mušev i 5809 žen. Znači, i med nami u zapadnoj Ugarskoj, u teškoj većini su bile divičice, divojke, majke, staremajke i udovice. Zato postoji naselje, kade ova prednost nije bila karakteristična, npr. u Vedešinu, kad onde su s dvadeset i četiri bili jači muži, u Kemlji pak su četiri muži zlameovali prevagu. U Plajgoru šestimi su većimi bili muži (62), nego žene (56). Po ti broji je u naši seli najveć mušev (1158) i najveć žen (1154) živilo u Kemlji, a najmanji broj stanovništva bilježi svakako Plajgor. Po ljudstvu najveća mjesta su bila u dvi naši županija, a to je najvjerojatnije i dandanas tako, Kemlja (2312), Koljnof (2111), Bizonja (1435), Petrovo Selo (1023) i Umok (864). U suprotnu kategoriju, znači med najmanja mjesta pripadaju Plajgor (118), Hrvatske Šice (201), Unda (342), Vedešin (452) i Gornji Četar (479). Najmanja razlika med muži i ženami ukrala se je u broj, u Hrvatski Šica (98:103) i u Gornjem Četaru, kade su nek petime bile žene većime, nego muži, a najveću razliku je bilježio Koljnof, kade je ženska prevlast bila dominantna po broju 113, a u Bizonji s 99. U Petrovom Selu, 1. januara 2020. ljeta, s 29 žen je živilo već nego mušev, u Hrvatskom Židanu s 28 žen, u Nardi s 24, na Undi s 22, u Umoku s 20 je bila teža slika na vagi prema lipšem spolu, dokle je bilo u Prisiki s devetnaest žen više, nego mušev. Znatiželjno čekam, kako izgledaju ovoljetni numeri u smanjenju, ali pojačanju i jesmo li, mi, žene i dalje peljajuća „elita“ u ovoj regiji. Naravno i isključivo, samo u broju... *Tiho*

Glasnikov tjedan

Ovih je dana ekspoldiralo „bure baruta“ koje već više desetljeća tinja na prostorima koje od sredine sedamnaestog stoljeća naseljavaju bunjevački Hrvati. Eksploziralo je u Subotici, gdje je tamošnja Skupština donijela odluku o izmjenama i dopunama Statuta grada Subotice čime je otvoren put uvođenju „bunjevačkog jezika i pisma“ u službenu upotrebu u gradu. Uz srpski, mađarski i hrvatski jezik. Zakonski predudjet za isto je udio od 15% stanovnika u ukupnom broju stanovnika, a Bunjevaca u gradu ima 9,57%. Skupština je u ovom slučaju primijenila princip pozitivne diskriminacije. Tomu se protivio vječnik DSHV, ali bezuspješno: inicijativa je prihvaćena, a njegov glas protesta i zaštite „hrvatskih interesa“ je ostao lebdjeti nad vodama.

Već sutradan kao „odgovor“ predsjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća poslala je službeni zahtjev predsjedniku Republike Srbije u kojem se traži uvođenje hrvatskog jezika u službenu uporabu u Gradu Somboru, općinama Apatin i Bačte na području cijele Autonomne Pokrajine Vojvodine, primjenom principa pozitivne diskriminacije. Slijedile su prijete i zastrašivanja vodstva hrvatske zajednice u Srbiji, na što je reagirao i službeni Zagreb, hrvatski premijer i predsjednik, a Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske uputilo je prosvjednu notu srpskom ministru vanjskih poslova povodom prijete upućenih Hrvatima u Vojvodini. Srpski ministar je odgovorio, a hrvatski ministar je njegov odgovor ocijenio kao nezabilježen u diplomatskoj praksi te ocijenio kako nije ni europski, a ni dobrosusjedski.

Probudile su se i znanstvene institucije u Republici Hrvatskoj, HAZU, Institut za hrvatski jezik i jezikoslovlje, PEN, DHK...

Inicijator subotičke odluke, Nacionalni savit bunjevačke nacionalne manjine je zadovoljan. Predstavničko tijelo bunjevačke nacionalne manjine u Srbiji djeluje već osamnaest godina temeljem zakona, tvrdeći kako je bunjevački jezik materinski jezik bunjevačke nacionalne manjine u Srbiji. On se već petnaest godina uči u školama, a Nacionalni savit je napravio i Ričnik, gramatiku i pravopis, imaju i tjednik na „bunjevačkom“. Mnogi su se već davno složili kako je najbolji i najdugoročniji način uspješnog politiziranja projekcija za nastupajuća desetljeća. Izgleda kako je „Savit“ ima, a svojom međunarodnom politikom miješa se i u politiku o Bunjevcima izvan granica Srbije, sudeći prema pismima koje je krajem

prošle godine poslao na adrese visokih dužnosnika u Mađarskoj, nakon što je HDS-ova Skupština prihvatila Deklaraciju o nacionalnoj pripadnosti Bunjevaca u Mađarskoj.

Odbor za normu hrvatskoga standardnog jezika HAZU-a izrazio je prosvjed zbog pokretanja postupka za proglašenje tzv. bunjevačkog jezika jednim od službenih jezika u Subotici, ocijenivši taj čin „Političkim planom identitetskoga rastakanja hrvatske bunjevačke zajednice u Vojvodini“, uz obrazloženje kako ne osporava pravo svake etničke i nacionalne zajednice na vlastiti jezik, kao ni potrebu za njegovanjem dijalekata kojim govore manjinske skupine poput Bunjevaca, ali ističući da se službeni status u pravilu daje standardnim jezicima, a ne nestandardiziranim idiomima poput novoštokavskog ikavskog dijalekta kojim u svakodnevnoj komunikaciji govore Bunjevci.

Ravnatelj Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje je pak izjavio kako je očito da je riječ o političkome intervencionizmu koji s jezikoslovljem nema nikakve veze. Bunjevački govor, kao novoštokavski ikavski govor, dio je hrvatske nacionalne jezične baštine. Bilo kakvi pokušaji da se umjetno taj (ili bilo koji drugi) govor „pretvori“ u jezik u jezikoslovnom smislu potpuno su promašeni.

Branka Pavić Blažetin

„Bunjevački govor, kao novoštokavski ikavski govor, dio je hrvatske nacionalne jezične baštine.“

Predaja maturálnih vrpca u gimnaziji Miroslava Krleže

Vrijeme pandemije uveliko je poremetilo život srednjoškólaca. Tako i učenika Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže. Od studenoga 2020. srednjoškólci u Mađarskoj su izvan školskih klupa. Sudionici su nastave na daljinu. Preko uređaja i platformi su u kontaktu sa svojim nastavnicima, razrednicima, kolegama iz školskih klupa. Teško se tako održava razredna zajednica, teško se tako komunicira i uspostavlja trajna i čvrsta veza. Posebice je teško maturantima, pa tako i maturantima Hrvatske gimnazije Miroslava Krleže. Predaja maturálnih vrpca, oproštanje, maturálni ispiti, sve je pod velikim upitnikom već nekoliko mjeseci.

Maturanti Miroslava Krleže

Unatoč svemu, a u skladu s epidemiološkim mjerama maturanti Hrvatske gimnazije su se sastali u školi 5. ožujka kako bi u skromnim, ali svečanim okvirima primili maturálnu vrpcu od učenika 11. razreda. Nije bilo nikoga sa strane, u najužem krugu održana je ovoga puta svečanost predaje maturálnih vrpca. Kako saznajemo učenici 11. razreda i njihov razrednik Ákos Kollár priredili su kratak program. Vanessza Ujházi kazivala je stihove Tina Ujevića „Igračka vjetrova“, a potom se v.d. ravnateljica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Rita Magyar obratila učenicima.

Davno se nismo vidjeli, rekla je i pozdravila sve maturante i u ime nastavnika koji nisu mogli nazočiti svečanosti. „Zbilja je neobično lijepo vidjeti Vas opet, cijenim ove trenutke, koji su u ona lijepa-dobra-stara vremena bili prirodni, a sad posebni. Vi danas imate posebnu predaju maturálnih vrpca, sigurno ćete uvijek pamtit i da ste Vi posebna generacija u povijesti ustanove.

Često razmišljam što bi naš pokojni ravnatelj rekao u pojedinim situacijama, nije to ni danas drugačije. Mislim da bi naglasio

Foto: Ákos Kollár (Hrvatska škola Miroslava Krleže)

v.d. ravnateljica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleže Rita Magyar uručila je poklon knjige učenicima

12. razred – imenik učenika: 2016./2017.–2021.

Emília Bányai; István Albert Barna; Andrea Bata; Klaudia Béndek; Deján Bolyos; Botond Milán Busi; Antónia Cseke; Kata Egri; Réka Dorina Fekete; Vivien Mária Gács; Jázmin Gyöngyös; Dorka Kiss; Marietta Kustra; Vanja Lazić; Milán Mihalovics; Tibor Nagyvárad; Milica Popović; Kata Radák; Ilina Selcova; Maja Škrilin; Angyalka Sztázics; Fanni Andrea Takács.

kako je savršenstvo u čovjekovom životu samo iluzija i da uvijek o nama ovisi kako ćemo izaći iz nekog kriznog perioda. Vama bi poručio da gledate optimistički na svijet, Vaša čaša života ni slučajno nije poluprazna, dapače...ona je skoro do ruba puna. Skraćeni srednjoškolski dani, izostala svečana predaja maturálnih vrpca su samo kapi iz ove čaše, u suštini i nebitni. Vi ste mladi, nemojte žaliti za onim što ste izgubili preko pandemije, pred Vama još stoji more doživljaja i lijepih dana. Pouzdajte se u sudbinu da će Vam bogato nadoknaditi gubitak.

Bitno je samo da ste živi i zdravi, pametni i da Vas čekaju mnogi izazovi. Saberite se za maturálne ispite, jer vjerujemo da će ovaj crni period uskoro proći i Vašu budućnost će odrediti Vaše znanje, zalaganje i uloženi trud.

Namjestite svoje krune i pouzdajte se u bolje sutra, kako se i mi pouzdamo u Vas!

Čestitamo Vam povodom predaje maturálnih vrpca, budite ponosni da ste Krležijanci, članovi jedne male, ali jake i ponosne obitelji. Želimo Vam snage za predstojeći period. Nemojte se bojati neizvjesnosti i budućnosti. Nemojte zaboraviti ni u najtežim trenucima pripreme one mudrosti na plakatima u Vašem razredu: bez muke nema nauke, ponavljanje je mati znanja, bolje ikad nego nikad..."

I ove su godine maturantima uručene poklon knjige Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu. Privezana je maturálna vrpca na školski barjak u nadi uspješne mature, od koje svi pomalo strahuju.

Branka Pavić Blažetin

Govore je moguće opisivati, ali ne i propisivati

Pokretanje inicijative za izmjenu Statuta Grada Subotice, kako bi se u službenu uporabu uveo „bunjevački jezik“, a koja je usvojena na sjednici 4. ožujka otvorilo je staro pitanje – može li bunjevački govor biti jezik? I dok hrvatski jezikoslovci s aspekta struke ističu da bunjevački nikako nije jezik već jedan od govora hrvatskog standardnog jezika, stručna srbijanska javnost ostala je nijema. Ukoliko se, naravno, izuzmu istupi nekih srbijanskih jezikoslovaca koji ovih dana čak daju izjave za medije da hrvatski jezik zapravo i ne postoji već hrvatski standardni jezik svrstavaju u srpski književni jezik ijekavskog tipa, s latiničnim pismom. Posljedica takvih istupa s naslovnica pojedinih medija su neprimjereni komentari na račun Hrvata u Srbiji, a vodstvu hrvatske zajednice se čak preporuča da svoja prava traže s druge strane Dunava. Zašto bunjevački ne može biti jezik i je li uvođenje bunjevačkog u ravan jezika presedan, neka su od pitanja koja smo postavili ravnatelju Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje Željku Joziću.

▮ *Obični čitatelji, koji se ne bave jezikom, često brkaju pojmove govor i jezik. Stoga, na početku, molim Vas pojasnite što je jezik, a što govor?*

– Jezik je normirani sustav koji služi za međuljudsko sporazumijevanje. Osnova svakoga jezika jest njegova usustavljenost, normiranost, odnosno standardiziranost, što su sve značajke nužne za njegovu nadregionalnost. Govor je daleko uži pojam, a osnovna mu je značajka regionalna ili društvena ograničenost te potpuna odsutnost bilo kakvoga normiranja i standardiziranja.

▮ *Svjedoci smo pokušaja uvođenja »bunjevačkog jezika« kao službenog na teritoriju Grada Subotice. S aspekta struke zašto bunjevački nije i ne može biti jezik?*

– Bunjevački govor kao novoštokavski ikavski govor dio je hrvatske nacionalne jezične baštine. Bilo kakvi pokušaji da se umjetno taj (ili bilo koji drugi) govor »pretvori« u jezik u jezikoslovnom smislu potpuno su promašeni. Riječ je o jednome organskom idiomu koji se očuvao tijekom stoljeća te je, minimalno se prilagođujući novoj jezičnoj sredini nakon doseljenja, ostao do danas trajan spomenik jezičnoga bogatstva koje vuče podrijetlo iz područja zapadne Hercegovine i dalmatinskoga zaleđa.

▮ *Imate li saznanja kako na bunjevački gledaju jezikoslovci iz Srbije? Dijele li stručna mišljenja s jezikoslovcima iz Hrvatske?*

– Nisu mi poznati stavovi srpskih jezikoslovaca o toj najnovijoj pretvorbi govora u jezik, ali su mi jako dobro poznati stavovi vodećih srpskih dijalektologa 20. stoljeća, među kojima je najveći Pavle Ivić, koji nikad i nigdje nisu imali nikakve dvojbe o statusu bunjevačkoga govora. Budući da je jezikoslovlje ili lingvistika znanost, a svoje mišljenje temeljim na jezikoslovnoj znanosti, siguran sam da nema ozbiljnoga srpskog jezikoslovca koji bi se složio s idejom o „bunjevačkome jeziku“.

▮ *Je li govor kojim govore bunjevački Hrvati u Bačkoj još negdje prisutan, koliko je rasprostranjen u Hrvatskoj i njezinom okruženju?*

– Poznato je da je i u mađarskome i u vojvođanskome dijelu Bačke vrlo živ bunjevački govor, koji je migracijama pred osmanskim nadiranjem preseljen iz prapostojbine, a to je područje zapadno od Neretve pa sve do Cetine. Govornici toga novoštokavskoga ikavskoga dijalekta raselili su se u podvelebitski kraj, zatim u Liku i Gorski kotar, a velik dio pučanstva svoje je naseljavanje Bačke dovršio negdje u drugoj polovici 17. stoljeća. Dakle, tim se govorom (koji se u Bačkoj naziva bunjevačkim) i danas govori u zapadnoj Hercegovini i zaleđu Dalmacije, ali i u krajevima koje sam spomenuo.

▮ *Imate li saznanja je li još negdje bilo pokušaja da se taj govor prevede u status jezika? Nama je ovdje poznat pokušaj u Mađarskoj.*

– Općenito mi nisu poznati takvi pokušaji u vezi s bilo kojim govorom osim ovoga slučaja s bunjevačkim. Očito je da je riječ o političkome intervencionizmu koji s jezikoslovljem nema nikakve veze. Poznat mi je slučaj da je ideja „bunjevačkoga jezika“ propala u Mađarskoj, ali je izvjesno da je i tu politika imala svoje prste.

▮ *Kada je riječ o standardizaciji jezika, što to podrazumijeva? Kako se stiže do standarda, tko to treba verificirati?*

– Standardizacija nekoga jezika često je dugotrajan proces, kao što je to primjerice bilo s hrvatskim jezikom. Stoljećima su se jezikoslovci i učeni ljudi trudili i nastojali postići nadregionalnost sustava za međusobno sporazumijevanje. Zato su posezali za reformama i usustavljivanjima leksičkoga blaga, zatim pravopisa i gramatičkoga opisa. Standardnost jezika podrazumijeva autonomnost, normiranost, višefunkcionalnost, ali i, kako su to tumačili praški lingvisti, gipku stabilnost, a to je sposobnost prilagodbe uz temeljnu postojanost. Da bi se jezik mogao smatrati standardiziranim, nužna je i prihvaćenost temeljnih jezičnih normi u jezičnoj zajednici.

▮ *Jeste li upoznati sa standardizacijom „bunjevačkog jezika“, na koju se u Subotici pozivaju kada daju potporu uvođenja „bunjevačkog jezika“ u službenu uporabu i što bi bio Vaš komentar na to?*

– O tome problemu govorim isključivo kao jezikoslovac, dakle, kao stručnjak koji to promatra iz znanstvene perspektive. Standardiziranje nekoga organskog idioma i njegovo pretvaranje u jezik potpuno je apsurdan čin, jer je bilo kakav oblik standardiziranja i normiranja narodnoga govora poput bunjevačkoga

protivan samoj biti organskoga govora. Nitko ne može propisivati kako će tko u dijalektu govoriti. Govore je moguće opisivati, ali ne i propisivati. Govori su zadane forme, zadani sustavi koji su takvi kakvi jesu, a bilo kakav pokušaj propisivanja narodnih govora ravan je ispravljanju nečega što je takvo kakvo jest, što je suprotnost sama po sebi. Ljepota i bogatstvo organskih govora krije se upravo u njihovoj šarolikosti i neuhvatljivosti, neukalupljenosti i slobodi, nenormiranosti i nepostojanju bilo kakvih pravila. I oni upravo takvi savršeno funkcioniraju i pokazuju nam u svojoj biti pravu sliku ljudske slobode i jezične kreativnosti ukorijenjene u stoljeća naše tradicije. Bilo kakav standardizacijski postupak čin je negacije i uništavanja te ljepote i bogatstva.

■ *Koliko je Hrvatska bogata govorima i koliko radi na njihovom očuvanju, zaštiti?*

– Posebno je važno naglasiti kako se narodno blago, ta kulturna baština, i materijalna i nematerijalna, itekako treba pomno njegovati i štiti. Opće je poznato da je hrvatski jezik izrazito bogat dijalektima raspoređenima u tri narječja: čakavsko, kajkavsko i štokavsko. Ta dijalektna razvedenost u Hrvatskoj se istražuje i opisuje dulje od stotinu godina, a od osamostaljenja Hrvatske Ministarstvo kulture zaštićuje pojedine govore kao hrvatsko nematerijalno kulturno dobro. Tako su brojni hrvatski govori, poput bednjanskog, dubrovačkoga ili govora kajkavaca ikavaca stavljeni na listu zaštićenih govora, o čemu djeca uče u školama, a u pojedinim mjestima postoji i izborna nastava na konkretnim govorima.

■ *Je li ovaj pokušaj uvođenja bunjevačkoga govora kao jezika nešto što je preseadan?*

– Prema mojim saznanjima – jest. Siguran sam da u takvim nejezikoslovnim pokušajima ne sudjeluju ozbiljni jezikoslovci, jer takvi postupci u znanstvenome smislu nisu održivi ni opravdani.

■ *Što bi Hrvati u Vojvodini sada trebali učiniti da bunjevački govor zaštite, sačuvaju kao dio svoje baštine?*

– Mislim da su Hrvati u Vojvodini itekako pokazali kako se čuva jezična baština i vlastiti govor, jer su ga uspjeli očuvati u doista teškim okolnostima te i danas njime ponosno govore. Siguran sam da je i ovo samo jedna u nizu teških epizoda i da će vremenom prevladati razum te da će se odustati od te apsurdne ideje. Važno je da su govornici bunjevačkoga govora svjesni svoje dijalektne posebnosti i da kroz svoje običaje, književnost i opisivanje govora čuvaju to vrijedno naslijeđe koje su im namrli njihovi predci.

■ *Hrvatska riječ tiska se na standardnom hrvatskom jeziku, ali u nekim tekstovima koji se tiču tradicijske baštine sugovornicima koji govore bunjevačkom ili šokačkom ikavicom ostavljamo autentičan govor. Je li to pogrešno?*

– Nikako. To je upravo ono kako treba činiti. Svojeg se govora nitko ne bi trebao sramiti nego se njime ponositi. Standardni jezik se treba učiti, a izvorni govor se upija s majčinim mlijekom. Govor je ono što nas istinski identificira, kao u onoj pjesmi koja kaže „po govoru svak me prepozna“.

*Intervju vodila: Zlata Vasiljević
Izvor: Hrvatska riječ*

Poziv na javni natječaj

Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske objavljuje Javni natječaj za prijavu programa/projekata organizacija hrvatske nacionalne manjine u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2021. godinu.

Za programe organizacija hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj osiguran je okvir od 500 000,00 kuna, što je po današnjem tečaju 60 786,49 eura ili 22 970 000 forinti.

Na Javni natječaj mogu se javiti organizacije hrvatske nacionalne manjine (udruge, zaklade, ustanove, vjerske zajednice i ostale organizacije hrvatske nacionalne manjine) u 12 europskih država, koje obavljaju djelatnosti koje su predmet financiranja i kojima promiču uvjerenja i ciljeve koji nisu u suprotnosti s Ustavom i zakonima Republike Hrvatske niti pravnim poretkom matične države, a upisane su u registar ili drugu odgovarajuću evidenciju organizacija matične države te imaju pravnu osobnost. Natječajna dokumentacija dostavlja se poštom ili neposrednom predajom dokumentacije na adrese veleposlanstava nadležnih za države na koje se odnosi Javni natječaj. Rok za podnošenje prijave počinje teći od dana objave Javnog natječaja na službenim mrežnim stranicama Središnjeg državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, odnosno nadležnih veleposlanstava Republike Hrvatske i traje 30 dana od dana objave, zaključno do 15. travnja 2021. godine. Dodatne informacije mogu se dobiti na telefonskim brojevima: +385 1/6444-691, +385 1/6444-669 ili adresi e-pošte: manjina-projekti@hrvatiizvanrh.hr i poveznici:

<https://hrvatiizvanrh.gov.hr/vijesti/objavljen-javni-natjecaj-za-prijavu-programa-projekata-organizacija-hrvatske-nacionalne-manjine-u-svrhu-ostvarenja-financijske-potpore-za-2021-godinu-4804/4804>

Vrijeme korizme, vrijeme priprave za Uskrs

Put križa bunjevačkih Hrvata u Bačkoj

Križni put u crkvi svetog Antuna Padovanskog u Baji

Desetljećima se križni put u vrijeme korizme na bunjevačkohrvatskom moli i u župnoj crkvi svetog Antuna Padovanskog u Baji, a povremeno se pobožnost molila i na bajske Kalvariji. Prema riječima Živka Gorjanca, od početka korizme pobožnost križnog puta održavala se petkom u 15 sati, a predvodili su je vančaška Bunjevka Silvija Kvala, inače po majci Šokčević, učiteljica mađarskog i engleskog jezika, trenutno studentica hrvatskog smjera i lektorica hrvatskoga jezika Morana Plavac te njegova malenkost. Njih troje svakog petka kod ambona (govornice) naizmjenično čitaju postaje, dok drugi sudionici, obično desetak starijih osoba sjede u klupama i tako zajednički mole. Križni put moli se jednom po hrvatskom molitveniku, a drugi put bunjevački iz Duhovne radosti. Nažalost, zbog novonastale epidemiološke situacije prekinut će svoja okupljanja kako ne bi ugrozili starije osobe zarazom koronavirusa.

Župna crkva svetog Antuna Padovanskog u Baji

Dvojezična postaja križnog puta u garskoj crkvi, na hrvatskom i njemačkom jeziku

Dvojezični put križa u Gari svakog petka

Kako nas je obavijestio predsjednik Hrvatske samouprave Martin Kubatov, križni put u Gari u korizmi svakog petka u 15:30 moli se dvojezično na bunjevačkohrvatskom i mađarskom jeziku na Kalvariji, a u slučaju lošeg vremena u župnoj crkvi. Redovito se okuplja dvadesetak vjernika, a kod svake postaje moli se i pjeva na bunjevačkom i mađarskom. Jedna osoba čita na bunjevačkom, a tri osobe na mađarskom jeziku, svakog petka po drukčijem rasporedu. Po mojem saznanju samo je u Gari sačuvan likovni prikaz s dvojezičnim nazivima postaja križnoga puta, i to

na njemačkom i bunjevačkohrvatskom, što uz ostalo na jedinstven način obogaćuje prekrasnu garsku župnu crkvu.

U Kačmaru se u korizmi moli dva puta na bunjevačkom

Prema tradiciji križni put u Kačmaru na bunjevačkohrvatskom moli se dva puta u korizmi. Moli se petkom, a zna se okupiti sedam-osam bunjevačkih vjernika, ponekad i više, a kad se priključe mađarski vjernici moli se na dva jezika. Iako ove godine još nisu imali pobožnost na bunjevačkom, ukoliko epidemiološka situacija bude dopuštala u dogovoru sa župnikom planiraju ga sljedećeg tjedna.

U Dušniku se od Čiste srijede moli svake nedjelje

Križni put koji su započeli na Čistu srijedu, prema dugogodišnjoj tradiciji racki Hrvati u Dušniku mole redovito svake nedjelje popodne u tri sata. Kako nam je kazala dugogodišnja predsjednica, danas zastupnica Hrvatske samouprave Matija Mandić Gohar, svake nedjelje u župnoj crkvi okuplja se između petnaest i dvadeset vjernika.

Križni put u Kalači planira se 26. ožujka

Hrvatska samouprava grada Kalače lani je obnovila pobožnost križnog puta na hrvatskom jeziku na kalačkoj Kalvariji, koja je obnovljena 2015. godine. Ove godine, ukoliko epidemiološka situacija bude dopuštala križni put racki Hrvati u Kalači molit će na kalačkoj Kalvariji 26. ožujka s početkom u 17 sati, najavila je Marija Ivo, predsjednica Hrvatske samouprave grada Kalače.

S.B.

Križni put rackih Hrvata u Kalači 2012. godine

Manjine mostovi između zajednica

Sámuel Kőszegi i Stjepan Blažetin

Okrugli stol i radni dogovor projekta, financiranog kroz Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2014.-2020. Nositelj projekta vrijednog 200 tisuća eura je Turistička zajednica Osječko-baranjske županije, a partneri su Hrvatska samouprava Pečuha, Kulturna četvrt Zsolnay iz Pečuha i Demokratska zajednica Mađara Hrvatske.

U Hrvatskom domu u Pečuhu, u Uredu glasnogovornika Hrvata u Mađarskom parlamentu 28. siječnja održan je radni sastanak partnera projekta „Manjine kao mostovi između zajednica“, financiranog kroz Program prekogranične suradnje Mađarska-Hrvatska 2014.-2020.

Projekt je značajan za turističku promociju dviju županija i jačanje turističke razmjene između Mađarske i Hrvatske međusobnim uključivanjem nacionalnih manjina, pa tako i jačanje i promociju pečuške hrvatske zajednice, i to kroz dvije manifestacije koje bi se trebali održati u njejoj organizaciji, Božićnog koncerta i Kobasijade, te izradu mrežne stranice. „Zahvaljujući znatnoj financijskoj pomoći iste ćemo uspjeti ostvariti, nadamo se još ove godine, ako se smiri pandemija koronavirusa i ublaže epidemiološke mjere“, rekao nam je predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha dr. Stjepan Blažetin.

Stjepan Blažetin odredio je zadatke HS Pečuha

Na sastanku u Pečuhu sudjelovali su izvršni predsjednik Demokratske zajednice Mađara Hrvatske Oliver Matijević, predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin, projektni menadžer Hrvatske samouprave Pečuha Szabolcs Szölósi, direktorica Turističke zajednice Osječko-baranjske županije Ivana Jurić, suradnik Turističke zajednice Osječko-baranjske županije Mislav Matišić, predstavnik Kulturne četvrti Zsolnay Sámuel Kőszegi te dopredsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Ivan Gugan.

Projekt koji je počeo 1. rujna 2020. traje ukupno 16 mjeseci, a njegova ukupna vrijednost iznosi 199 202,00 EUR. Neke od planiranih projektnih aktivnosti uključuju umrežavanje dionika u turizmu i civilnom sektoru s dvije strane granice kroz organizaciju dijaloga na temu suradnje medija, turističkih dionika, institucija i kulturnih ustanova, izradu baze podataka medija,

kulturnih ustanova i turističkih dionika u prekograničnom području te razvoj mobilne aplikacije za pregled turističkih događanja u prekograničnom području, uspostavu sustava podrške dionicima na terenu od strane manjinskih zajednica te suorganizaciju društvenih i kulturnih događanja.

Svi predstavnici sudionika u projektu

Događaji koje projekt uključuju su, na primjer, Ribarski dani u Kopačevu, Paprikafest u Lugu, Kopbasijada u Pečuhu, Božićni koncert u Pečuhu te Festival svjetla u Kulturnoj četvrti Zsolnay.

Na žalost, pandemija koronavirusa uveliko otežava ostvarivanje zacrtanih aktivnosti u predviđenim rokovima. Sudionici su u sklopu okruglog stola imali priliku raspravljati o trenutnim izazovima.

Branka Pavić Blažetin

ŠIKLOŠ Kako je izjavio gradonačelnik Šikloša Gábor Reigl, Šiklošu su uvijek bile važne veze s Hrvatskom pa su stoga nedavni događaji izuzetno bolni. Na zajedničkoj tiskovnoj konferenciji s predsjednicom Hrvatske samouprave Šikloša dr. Timeom Bockovac izjavio je kako je gradsko vijeće potresom nastradalim područjima doniralo 100 tisuća forinti, a isti iznos donirala je i Hrvatska samouprava Šikloša. Donacijama se želi pomoći u obnovi srušene petrinjske glazbene škole.

Foto: GRAD ŠIKLOŠ

Predstava „Bunjevački blues – saga o svitu koji nestaje“

U Hrvatskom kazalištu Pečuh u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama 14. studenoga planirala se svečana premijera nove kazališne predstave. Uprizorenje drame Mire Gavrana „Muž moje žene“ i „Povratak muža moje žene“. Naravno kao i mnogo toga drugoga planove je poremetila pandemija koronavirusa i uvedene epidemiološke mjere. Na žalost, premijera s gledateljima nije održana, ali se predstava mogla pratiti putem online streaminga na dan predviđen za premijeru. U prošloj godini veliko je poremećen rad Hrvatskoga kazališta koje početkom ove 2021. traži nove načine susreta sa svojom kazališnom publikom putem livestreaminga predstava koje ima na svom repertoaru. Predstave se „prodaju“ naručiteljima, uglavnom su to Hrvatske samouprave u Mađarskoj, koji potom imaju pravo dijeljenja linka s kojeg se može pratiti predstava koja se prenosi sa scene Hrvatskog kazališta Pečuh. U „Online kazalištu uživo“ su tako mjeseca prosinca naručitelji mogli pogledati dječju predstavu „Kuhari“. To su bili osnovnoškolci budimpeštanskog HOŠIG-a i učenici škola u Sambotelu, Serdahelu, Keresturu, Borsfi i Lukovi-

Online s Hrvatskim kazalištem Pečuh

šću. Kazalište je nabavilo i omogućilo tehničku podlogu za izvedbe online predstava i raznih priredbi. Tako su 29. siječnja 2021. predstave „Prosidba“ i „Medvjed“ A. P. Čehova prenošene putem livestreaminga. Radi se o dva Čehovljeva teskta, i zapravo o dvije predstave.

Online kazališna druženja su nastavljena i veljače 2021. kada je u dva navrata „prodana“ predstava „Bunjevački blues“. Live streaming predstave „Bunjevački blues – saga o svitu koji nestaje“ hrvatskog autora iz Vojvodine Tomislava Žigmanova, 19. veljače kupile su (financirale) Hrvatske samouprave Gare, Čavolja i Čikerije, a 25. veljače Hrvatske samouprave Sentivana, Kalače i Dušnoka.

Sve su ovo pokušaji odgovora na korona-krizu, i traženje mogućnosti da bar na ovaj način predstave Hrvatskog kazališta Pečuh dođu do zainteresirane publike koja fizički nije u mogućnosti nazočiti kazališnim predstavama.

Predstave se održavaju uživo, a prenose putem online streaminga. Otvara to i nosi u sebi i brojne do sada skrivene mogućnosti. „Online kazalište uživo“ idealno je rješenje za sve koji nemaju mogućnost fizički prisustvovati hrvatskim kazališnim predstavama, a to bi voljeli.

Branka Pavić Blažetin

Lutkarska i kazališta za djecu i mlade

Svjetski dan lutkarstva obilježava se svake godine 21. ožujka. Prvi put u povijesti obilježen je 2003. godine u New Delhiju.

Na Svjetski dan lutkarstva sva lutkarska kazališta prije početka svake predstave čitaju hrvatsku i međunarodnu poruku, koje su ove godine napisali počasni član Hrvatskog centra UNIMA i počasni član međunarodne UNIMA-e Luko Paljetak, te direktorica UNESCO-a Audrey Azoulay. U povodu Međunarodnog dana kazališta za djecu i mlade sva kazališta za djecu i mlade također čitaju međunarodnu i hrvatsku poruku. Slogan ovogodišnjeg obilježavanja Svjetskog dana lutkarstva je bio „Zajedno stvaramo POKRET“, dok je slogan kampanje Svjetskog ASSITEJ-a u povodu Međunarodnog dana kazališta za djecu i mlade bio „Povedite dijete u kazalište“.

Trenutak za pjesmu

„Serdehel, Serdehel, al si v lepem cvetu“

„Ovu pesem spisal jeden junak mladi,
koj je v ruski zemli na varti na straži.

V ruski zemlici jen borek zeleni,
tam bode počival golob moj lubleni.

Serdehel, Serdehel, al si v lepem cvetu,
a naši junaki po širokom svetu.“

Narodna

Pjevačica: Kata Prosenjak rođena 1917. u Serdehelu
Iz knjige dr. Vinka Žganca
„Pučke popevke Hrvata iz okolice Velike Kaniže“

Digitalna platforma Teatra Gavran

Teatar Gavran od 13. ožujka, uz potporu Ministarstva kulture i medija na svojoj mrežnoj stranici www.teatar-gavran.hr pokreće Digitalnu platformu.

Organizacijska voditeljica Teatra Gavran Mladena Gavran istaknula je kako će u vremenu kada kazalište nije dostupno ljudima ili je ograničeno dostupno zbog broja publike, Digitalna platforma Teatra Gavran postati online prostor u kojem ljubitelji kazališne umjetnosti mogu gledati predstave iz svojih domova, ali i informirati se o novostima vezanim uz teatarski život.

Platforma će tijekom ovog mjeseca učiniti dostupnima tri predstave u izvedbi Teatra Gavran, komedije „Sladoled“ i „Pivo“ te lutkarski igrokaz za djecu „Doktor od životinjica“. Autor sva tri teksta je Miro Gavran. Digitalna platforma Teatra Gavran je dostupna na linku www.teatar-gavran.hr/digitalna-platforma.

Nakon izvođenja ovog ciklusa online predstava, Teatar Gavran nastavit će s praćenjem događaja na kazališnoj pozornici i portretirati hrvatske glumce, redatelje, dramatičare, scenografe, kostimografe, glazbenike, a povremeno će upoznati javnost i s recepcijom hrvatskog teatra u inozemstvu.

Teatar Gavran osnovan je u Zagrebu prije devetnaest godina i nastoji izvoditi komunikativne i umjetnički uvjerljive predstave na kojima okuplja vrsne glumce, redatelje i suradnike. (Hina)

CD-prvijenac južnogradišćanske Klape Dičaki

Prva klapska veza – glazbeni sinonim tradicije i ljubavi

Prošlo ljeto se je jur rastegnula vist u javnosti da je „na skromnom gradišćanskom tržištu“ pojavio prvijenac, CD-ploča južnogradišćanske muške klape Dičaki s dvadeset i dvimi jačkama. Polovica albuma sadrži naših narodnih jačak, a druga polovica obdjeluje i med našom publikom zvanaredno obljubljene pjesme iz Hrvatske. Dirigent Andreas Benčić bio je odgovoran za aranžman i za snimanje.

Malo već od jedne ure slobodnoga vrimenta prahate, ako kanite temeljno uživati u prvom i to odličnom muzičkom prvijencu prikogranične muške klape Dičaki. Krajem prošloga ljeta je izašao ov album u kooperaciji Gradišćancev na jugu, koji srično spaja sjajne glase iz trih gradišćanskih sel u Austriji, Čajte, Čembe i Vincjeta, dokle su se s ove naše strane tako pridružili jačkari iz Narde, Gornjega Četara i Kisega. CD-ploča je ujedno i odlična kopča med Hrvatskom i Gradišćem jer nas hrabri u tom mišljenju da se nikako ne zataji ono što je naše, tj. u stanju je iznova pobrati stare jačke, štoveć i popularnije šlagere iz zabavne i klapske palete. On dio, što je za nas posebno vridan je kolekcionar pozabljenih gradišćanskih narodnih jačak, ke su jednostavno reformirane u klapski, ne morebit, nego gvišno, u čuda lipši format od originala. Klapa Dičaki je osnovana početkom 2018. ljeta, a u ovoj suradnji Gradišćanskih Hrvatov prik granic, najvjerojatnije, neku ulogu je odigrao i zmožni zbor Gradišćanskih Hrvatov „Pax et Bonum“, mislim ovde na to, kako je prethodno u toj formaciji nastupalo nekoliko članov i od Dičakov. Što se more doznati od samih jačkarov s pratećega lista cedejke je to da ovde su nazočne pri melodija veljek tri generacije, u starosti od 15 do 70 ljet. Preferiraju tri vrste mužike, duhovnu, narodnu i zabavnu i največkrat praktikiraju tri načine izvedbe: a capella, uz pratnju tambure ili gitare, ali uprav pop-grupe. Album je izdalo Kulturno društvo Čemba s potporom Središnjega državnoga uređa za Hrvate izvan Republike Hrvatske. A kad se pogledaju i pažljivo slušaju pjesme, ritam se upametzame i u redosljedu klapskih, zabavnih i narodnih južnogradišćanskih jačak. Dajte si zapriti oči, pojačajte zvučnike i garantirano neće vam se dati praviti velika razlika med Klapom Šufit i našimi Dičaki. Dodatno ćete moći čuti i morske vale šušljati, negda-negda će vam se i gusinja koža zgodati, a moć će vam se proplakati i srce od miline. Izvodjači, poznatih, u ovom slučaju posudjenih pjesam, Klapa Šufit, Klapa Intrade, Klapa Šibenik, Oliver Dragojević, Mladen Grdović, Tomislav Ivčić prez sumlje su na lišti za kvalitetu, ke su Dičaki za jednu ali još i za već pjesam našli za svoj repertoar. Kako se piše još, ovde su snimljene „stare gradišćanskohrvatske narodne jačke/pjesme-koje se kumaj još pjevaju“. Zaistinu, čuda je novosti med notami i kiticami, ali posebno nam je bilo drago čuti po hrvatski i ugarsku narodnu pjesmu „Tavaszi szél vizet árszt/ Protuliće vodu nosi“. Jačka „Devet ljet sam ljubil“, toliko je presenečujuća i zbog muzičke pratnje da ima pravu moć i žar, a zahtjeva pravoda i hrabrost za iz-

vođenje na ov način. Na samom kraju cedejke otkriven je „vinski projekt“, pokidob točno se zna, kako Gradišćanac u velikoj složnosti pije vince iz naše Gorice, a kad dugo ne pije, onda pak svi moraju dobre volje biti i skupa se razveseliti – tako zapovidaju Dičaki u jačka „Brača ljubljena“ i „Jur dugo nismo pili ga“. Što mi je pak peršonski najdraže da je ovde i Thompsonova melodija „Sine moj“, ka daje sjajan završetak jednoj jako dobro isplaniranoj i izvedenoj muzičkoj produkciji. Pravoda s porukom da Gradišćanski Hrvatov volu liriku, mužiku, jačkarne radosti i emotivne posljedice. Dokaz je za to i ova cedejka ka se obavezno preporučuje za ove pandemijske dane svakomu ljubitelju hrvatske i gradišćanske glazbe kot spoj i sinonim tradicije i ljubavi.

Tiho

Na nastupu „Gradišće prez granic“ 2019. ljeta u Šopronu

Hrvatica Marijana Kovač ponovno imenovana za ravnateljicu Gradske knjižnice u Bati

Marijana Kovač

Nositeljica priznanja „Téka“ (2014.), „Za kulturu grada Bate“ (2016.), nagrade „Aase“ za epizodnu glumicu (2014.), naslova „Vitez mađarske kulture“ (2020.), predsjednica Mađarskog društva kazivača priča „Meseszó“ i članica savjeta Mađarskog društva čitatelja Marijana Kovač 2016. godine za naš tjednik (HG 45, 10. studenog 2016., str. 10) izjavila je kako su knjige njen drugi život. Jedina profesionalna kazivačica priča u Hrvata u Mađarskoj, rodom iz podravskog Starina, pod čijim je vodstvom 2017. ustanova dobila naslov kvalificirane knjižnice takvo je stajalište zadržala sve do danas. Kako nam je rekla na rad Gradske knjižnice „Béla Hamvas“ u Bati značajno su utjecale uvedene epidemiološke mjere. U proljeće 2020., gotovo preko noći, knjižničke usluge preselile su se u online prostor, a pokrenuta je i usluga „Razgovaraj s knjižničarem“, koja građanima omogućuje da putem telefona razgovaraju o čitanju, knjigama i svojim čitateljskim navikama. Usluga je postigla velik uspjeh kod svih naraštaja, pogotovo kod starijih osoba. Postupno su i suradnici počeli raditi od kuće, a daljnji rad uređen je posebnim pravilnikom. Započela je digitalizacija građe Gradskog arhiva, osuvremenjivanje i aktualizacija knjižničke baze podataka, pregledane su i analizirane zbirke narodnih priča i pripovijesti. Povećana je online prisutnost knjižnice, na Facebooku je pokrenuta stranica „Uspomene grada Bate“ i virtualno priređen V. Festival knjige. Za vrijeme pandemije prekinute su čitaoničke usluge i knjižničko korištenje interneta, ali je pokrenuta nova usluga „Karantenski paket

Marijana Kovač već je tridesetak godina suradnica Gradske knjižnice „Béla Hamvas“ u Bati, pri čemu je radila u svim njenim odjelima: dvadesetak godina vodila je dječji odjel, pet godina bila je opća ravnateljica, od kolovoza 2014. obnašala je dužnost zamjenice ravnatelja, a potom i v.d. ravnateljice, da bi od 1. siječnja 2016. bila imenovana ravnateljicom knjižnice. Gradonačelnik Mihály Vezér od 25. veljače 2021. mandat Marijane Kovač potvrdio je na dodatnih pet godina.

knjiga“. Međutim, uz snažnu prisutnost na internetu razmotrene su i mogućnosti klasičnih usluga. U dogovoru s ravnateljem Kulturnog centra „Barátság“ zajedničko dvorište preuređeno je za čitanje, kako bi posjetitelji posuđeno izdanje umjesto čitaonice mogli prelistati na otvorenom. Gradska knjižnica „Béla Hamvas“ povodom proslave 50. obljetnice grada organizirala je predavanja i izložbe, a objavila je i izdanje o povijesti grada „#helloBata – Bata na raglednicama“, autorica – suradnica Gradskog arhiva Katalin Balpataki i Zsuzsanne Lehoczki. Kontinuirano se radilo na unapređenju funkcioniranja knjižničkog mrežnog sustava, a pokrenuta je i interaktivna platforma na kojoj se postupno obogaćuju usluge koje su dostupne 24 sata dnevno. Knjižnica u svom fondu čuva gotovo 60 tisuća dokumenata, uz neprekidne promjene: s jedne strane kupuju se nove knjige, a s druge strane trošne se prodaju ili nude drugim institucijama. „Posljednjih godina zazvonila su zvona uzbune oko sudbine knjižnica. Prije nekoliko godina postale su popularne e-knjige, pa se govorilo: sve je dostupno na internetu, čemu onda knjižnice? No mogu vam reći da su knjižničke usluge nezamjenjive i ne mogu se usporediti s internetskim poveznicama. Dokumenti dostupni u knjižnicama su vjerodostojni. Knjige su same po sebi opipljivi predmeti s mirisom i milim zvukom dok ih prelistavamo. S dobrom knjigom u krilu uvijek se možemo sakriti od svijeta u zaseban, čaroban svijet. Knjižnica je mjesto gdje ljudi vole dolaziti, ovdje mogu tražiti, istraživati, družiti se ili popričati s knjižničarima,“ odgovorila je Marijana Kovač na naš upit o današnjoj društvenoj ulozi knjižnica.

U svom ravnateljskom programu navela je nekoliko inovativnih planova, poput razmjene i obrade poklon-knjiga, njegovanje ideja Béle Hamvasa, dobrog odnosa s lokalnim autorima, njegovanja narodnih bajki, stručnog usavršavanja, visokokvali-

tetnog funkcioniranja knjižnice, kvalitetnog online praćenja događaja na Facebooku, Instagramu i Youtubeu, suradnje sa srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama, novog web portala, pokretanja kvalitetnih klubova, sudjelovanja na strukovnim danima i konferencijama, povećanja regionalne uloge, bogatog izbora časopisa i povećanja broja izdanja na stranim jezicima, postizanja visoke razine organizacije rada, stvaranja uvjeta cjelogodišnjeg učenja, praćenje promjena korisničkih potreba, radionica biblioterapije, uvođenja novih usluga itd. U posebnom poglavlju detaljno je navela svoje zamisli o restrukturiranju knjižnice, strategiji ljudskih kapaciteta, izgradnji timskog rada i motivacijskog sustava i ne manje važno, povećanju prihoda knjižnice.

„Pandemija koronavirusa uvela je novi izraz: online priredbe. Jako je teško održavati priredbe na internetu, jer to zahtijeva visok stupanj tehničkog znanja. Ali internetska dostupnost ima i svoje prednosti. Olakšava put do publike i pored toga ima znatno niže troškove,“ rekla nam je Marijana Kovač, pridodavši da knjižnica ni nakon ponovnog otvaranja neće prestati s organiziranjem online programa. Svjesna je kako provedba njenih planova u razdoblju 2021.–2026. zahtijeva punu predanost i intenzivan timski rad. Naravno, upitali smo je i o čitanju, a ona je naglasila: „Kad čitamo i imamo posla s dobrom knjigom još ćemo dugo ostati pod njenim utjecajem. Razmišljanje je propitivanje, provjera vjerodostojnosti i stvaranje mišljenja. Najvažnija osobina čitatelja je znatiželja, neprekidna zainteresiranost. Zbog toga čitatelj sakuplja knjige ili posjećuje knjižnicu. Ali, otkrit ću vam još jednu stvar: već sam jako dugo izdvojena iz hrvatske zajednice i jako mi nedostaje hrvatski jezik. Ponekad uzmem knjigu na hrvatskom jeziku i čitam je naglas“.

Čestitamo Marijani Kovač na imenovanju, želimo joj mnogo istrajnosti u poslu i ostvarenje planova!

Kristina Goher

Hodočasnici sv. Kvirina i službeno imaju svoje društvo

Približavamo se jur 1718. ljetu smrti sv. Kvirina, sisačkoga biskupa i najznačajnijega mučenika Panonije, ki svetac je u ovo novo doba srično povezoao još i tri grade, od Šoprona prik Sambotela do njegovoga rodnoga grada, Siska. Kad je bio mučenički ubijen u sam-

botelskom potoku s mlinskim kamenom oko vrata, dileći blagoslov kršćanom sve do potonuća, jur bi se moglo začeti jedno gibanje otpora. Kade je povijest bos pohadjala i na stup spomenika je stavila peldodavne ličnosti, tod simena spominjanja plodnije rastu. Na dan te zdavne smrti, 4. junija, u Sambotelu jur desetljeća dugo se priredjuje svetačno slavlje sisačkoga biskupa, u čiju čast se je jur tradicionalno iz Šoprona otpravlila u polnoći na shodišće do Sambotela, lani jur po osmi put, mala hodočasna grupa. U glavi tih poštovateljev sv. Kvirina se je lani narodila zamisao, što bi bilo kad bi se i službeno zabilježilo njevo društvo. Od jurskoga suda nadležni su 2. marcijuša, utorak, primili službeno rješenje, da je Društvo svetoga Kvirina jur i na sudu zabilježeno, sa sjedišćem u Nardi (Kossuthova ulica 1/B.). Za društveni cilj je označeno da polag kršćanskih vridnosti Hrvati u Ugarskoj budu spoj s većinski mi narodi u prikgraničnom proširenju Kvirinove duhovne ostavščine. U društvenom peljačtvu se najdu kot predsjednica, Koljnofka Marijana Pajrić, kot potpredsjednik nardarski dr. Šandor Horvat i čepreška tajnica Marija Kralj-Kiss, rodjena Židanka. Zastupniki Društva ostanu na svojoj funkciji do 4. junija 2025. ljeta.

Tiho

Hodočasnici i farnik dr. Anton Kolić na sambotelskom spomen-mjestu sv. Kvirina

Još nije kasno uplatiti pinezne priloge

Sambotelski račun za pomoć Hrvatom još otvoren

Prve dane u februaru su se oglašili Hrvatska samouprava i Gradska samouprava Sambotela skupa s hrvatskim društvu dotičnoga varoša s inicijativom da pokrenu prikupljanje financijskih sredstava za pomoć, u potresu pogodjenom području Sisačko-moslavačke županije. Kako je navedeno i na plakati, namjera dvih samoupravov je nudjanje konkretne pomoći u obnovi petrinjske škole i jedne katoličanske crkve. Po riči predsjednika Hrvatske samouprave grada Sambotela, Francija Jurašića, sambotelski Hrvati kad su po prvi put čuli za katastrofu veljek su se mobilizirali i jako čuda svega su darovali i pri regionalnoj gradišćanskoj akciji, a isto

Kotrigi sambotelske Hrvatske samouprave na lanjskoj javnoj tribini Na sredini predsjednik Franci Jurašić

tako i kod školskoga prikupljanja darov u akciji Dica za dicu. „Začeli smo se študirati, kako bi mogli još pomoći da potpomažemo izgradnju najpotribnijih zgradov, a to je jedna škola i jedna crkva u Petrinji. Zbog toga sam se pominao i s državnim tajnikom Miklósom Soltészom. Trenutačno čekamo još pinezne priloge ne samo od ljudi nego i iz firmov ter privatnikov. Naime, račun je još otvoren kod UniCredit Banka pod brojem 10918001-00000129-17830010. Dovidob smo skupasabrali kih pola milijun ft“, rekao je sambotelski pretpostavni ki je ujedno i predsjednik Društva sambotelskih Hrvatov. „Nismo se odrekli ni od te želje da doniramo gradjevinski materijal, cigle, cimenta, čripe da čim prlje se začme obnova i gradnja. Lipo se zahvalimo svim, ki su dovidob jako aktivni bili i na različite načine su potpomagali ljudem u nevolji. Nismo mislili da će se toliko aktivistov javiti za pomoć“ je tako izrekao ganutljivo „Bog plati“ predsjednik Hrvatov u gradu, ki je spolom naglasio da kot partnerska općina grada Siska, Sambotelu i u njemu živećim Hrvatom je dužnost pomoći. „Nas Hrvate ne nek jezik i kultura drži skupa, nego i srca i duše ter i zbog toga nam je važno da pomažemo iz svega srca našim sestram i braćam u hrvatskoj nevolji!“

Tiho

Odgoj u lukoviškom vrtiću

Višenamjensko udruženje mini-regija Barč koje objedinjuje 26 naselja utemeljeno je 1. srpnja 2013. godine. Uz naselja koja su u Barčanskom kotaru udruženju se priključila i mjesna samouprava Hedrehelya. Ovo udruženje sa sjedištem u Barču uz ostalo upravlja i institucijom „Drávamenti Óvodák, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Bölcsőde“, u sklopu koje kao jedan od trinaest vrtića je i područni Hrvatski narodnosni vrtić u Lukovišću. Sjedište institucije je u Csokonyavisonti.

Na čelu udruženja je Tamás Reiz, a voditeljica spomenute institucije je Eszter Kun Ungvári. Uz lukoviški vrtić, narodnosni odgoj se na njemačkom jeziku odvija u vrtićima u Szuloku i Ladu, a u vrtićima u Babócsi, Bolhóu, Homokszentgyörgyü, Istvándiju i Kálmánsci se odvija i odgoj kojim se upoznaje romska/ciganska kultura. Jaslice djeluju jedino u Babócsi.

Udruženje svoju djelatnost obavlja na tri područja: jaslice, predškolski odgoj, obiteljska pomoć-dobrobit djece, te pripremanje toplih obroka (kuhinje po pojedinim naseljima).

U lukoviškom vrtiću trenutno ima 36 polaznika, a još se točno ne zna datum upisa za nastupajuću odgojnu godinu. Lukoviški vrtić pohađaju mališani četiriju naselja Lukovišća, Novog Sela, Potonje i Brlobaša. Očekuje se upis sedam-osam mališana koji su vrtićke dobi.

Kako nam je rekla voditeljica vrtića Aliz Iberpaker iz Novoga Sela očekuju jedno-dvoje djece, iz Brlobaša jedno, iz Potonje jedno i iz Lukovišća četvero djece, ali spomenuti podaci nisu još konačni. Svoj rad je lukoviški vrtić obavlja u skladu s epidemiološkim mjerama. Tako su i u vrijeme kada su vrtići bili zatvoreni osigurali dežurstvo za djecu čiji roditelji nisu na drugačiji način mogli riješiti brigu o njima. Spomenutim naseljima najbliži gradovi su Barč i Siget, prvi u Šomođskoj, drugi u Baranjskoj

Foto: Vrtić Lukovišće
Maskenbal u lukoviškom vrtiću 2021.

Zgrada lukoviškog vrtića

županiji. Posljednjeg desetljeća broj stanovnika opada zbog urbanizacije, nezaposlenosti i starenja stanovništva. Mladi odlaze u veće gradove ili u inozemstvo trbuhom za kruhom i lakšim životom. Jedna je ovo od najnerazvijenijih regija Mađarske. Sela su još uvijek hrvatskoga karaktera, većini stanovnika je hrvatski materinski jezik. Hrvati čuvaju svoje povijesne, kulturne i jezične posebnosti, što utječe i na djelovanje vrtića. Dječji vrtić je dvojezični hrvatski narodnosni vrtić, gdje se čuva tradicija, upoznaje se i pobuđuje ljubav prema hrvatskom jeziku - to su glavne

zadace, razviti pozitivan emocionalni odnos prema hrvatskoj kulturi i jeziku. Dječji vrtić otvoren je davne 1974. godine, smješten je daleko od glavne ceste, u mirnom i prekrasnom okruženju. Zahvaljujući kontinuiranim obnovama zgrada je estetski ugodna iznutra i izvana. U dvorištu je i travnata i popločana površina. Drveni okviri za penjanje, pješčenicak i klupe za odmor omogućavaju raznolike aktivnosti kretanja. Unutarnja oprema prilagođena je dobi djece.

Branka Pavić Blažetin

Izložba pisanica od srca

Koprivničko-križevačka županija, Grad Koprivnica i TZ Koprivničko-križevačke županije povodom Uskrsa poklanjaju stanovnicima i posjetiteljima grada Koprivnice i Koprivničko-križevačke županije jedinstvenu izložbu velikih uskršnjih pisanica na otvorenom.

Tradicionalni hrvatski, uskršnji običaj je bojanje uskršnjih jaja – pisanica i međusobno darivanje tim pisanicama. Oslikavanje pisanica raznim tehnikama u Koprivničko-križevačkoj županiji ima dugu tradiciju, a od 2008. godine ima status hrvatskog kulturnog nematerijalnog dobra. Najpoznatiji majstori oslikavanja jaja su iz Molvi i Podravske Sesveta.

Turistička zajednica Koprivničko-križevačke županije je, prva u Hrvatskoj, pokrenula projekt izrade velikih uskršnjih jaja oslikanih u maniri naive. Projekt pod nazivom „Pisanica od srca“ i službeno je zaštićen. Slikari naivci udahnu su životnost i prepoznatljivost svakodnevice i tradicije podravskog kraja. Pisanica od srca, osim što širi radosti Uskrsa, od velikog je značaja za promociju naivnog slikarstva, hrvatske kulture i turizma.

Izložba se može razgledati od petka 19. ožujka do ponedjeljka 5. travnja 2021. godine na Zrinskom trgu u Koprivnici.

Uspjeh HOŠIG-ovih darovitih likovnih umjetnika

Polaznici i nastavnici budimpeštanskog Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i đlačkog doma koriste svaku mogućnost sudjelovanja na raznim natječajima. Tako su poslali svoju prijavu na likovni natječaj Grada Mohača i Dvorišta buša „Naši živeći običaji“. Na ovaj je natječaj pristiglo više stotina radova, a prema odluci stručnog žirija hošigovci, učenici 2., 4. i 5. razreda, osvojili su nagradu „Crteži s prikazom najviše baštarskih larfi“.

Čestitamo učenicima i nastavniku likovnog odgoja Zoltánu Csomósu. Na fotografiji nema učenika 2. razreda Gorana Đurića koji je za vrijeme snimanja bio bolestan.

Kristina Goher

Lilla Bengyeszkov,
Fanni Berki,
Vilmos Rácz Szabó,
Zita Tóth, Bence Kovács,
Tímea Sivák,
Piroska Hracza,
Zoé Dimity,
Nimród Barakony Polgár,
Izabella Lia Németh,
Božidar Šindik

Odluka je donesena, slijede izazovi

Jedno od najbitnijih razdoblja u životu mladog čovjeka je završetak srednje škole, vrijeme mature. Nakon niza godina provedenih u školskim klupama i druženja s prijateljima dolazi do životne prekretnice, koja će zasigurno odrediti smjer životnog puta. Srednjoškolci su se do 15. veljače trebali prijaviti na fakultete, odlučiti gdje će nastaviti školovanje, ali im još predstoji državna matura, koja 3. svibnja počinje pismenim ispitom. Maturant Hrvatske osnovne škole i gimnazije u Budimpešti Martin Benceš, rodnom iz Kerestura, donio je veliku odluku i priprema se za izazove. Nakon uspješne mature namjerava se upisati na Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu i postati svećenik.

Godinama je razmišljao o tome, ali sada je došao trenutak odluke. Uvijek je volio biti u crkvi, uz svećenika, odnosno uz Boga. On je mladić koji uvijek pomaže gdje god može: u odgoju djece u kampovima, na školskim priredbama, preko ljeta u župnim administrativnim poslovima, pri čemu uvijek traga za blizinom Svevišnjega. Nema vjerskih događanja u regiji bez njegove pomoći, a najveća želja mu je da to čini na hrvatskom jeziku, jer hrvatski jezik i korijeni uvijek su mu bili na prvom mjestu. Martin je pred maturom i želi polagati viši ispit iz povijesti, no smatra da je priprema u današnjim uvjetima online nastave vrlo teška:

„Prošle školske godine smo isto imali online nastavu, a ove školske godine imamo je od 11. mjeseca. Možda nam više nije ni čudno, no mislim da će nam biti vrlo teško pripremiti se za maturu. Većinu zadataka radimo pismeno, malo komuniciramo u okviru nastave određenih predmeta pa mislim da se naše usmeno izražavanje ne razvija onoliko koliko bi trebalo za usmene ispite. Mislim da nam je potrebna pomoć, mi smo naraštaj koji je i lani imao online nastavu, a tako je i ove godine. Osobno bih volio da se na maturi ovaj put ne održe usmeni ispiti, da polažemo samo pismeno. Čuo sam da prošle godine u nekim zemljama nisu održani maturalni ispiti, već su se kod prijave na fakultete u obzir uzimale završne ocjene. Iskreno, svi smo već u stresu kako će to ispasti. Naravno, dobivamo upute od svojih profesora, dobili smo i sve teme, daju nam zadatke na temelju kojih se pripremamo, provjeravaju naše radnje, ali to nije isto kao kad smo u školi, jer nema mogućnosti za detaljnija objašnjenja niti usmeno izražavanje”, rekao je Martin o okolnostima pripreme za maturu. Osim maturálnih briga trebao se informirati i o mogućnostima studiranja na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Hrvatskoj.

KERESTUR

Dobrovoljno vatrogasno društvo Kerestur jedno je od najaktivnijih vatrogasnih društava pomurske regije, a 2016. steklo je i pravo samostalnog interveniranja. Član predsjedništva Antun Tišlerić dobro govori hrvatski jezik i redovito konzultira s vatrogascima s druge strane granice. Vatrogasci informacije razmjenjuju u vrijeme poplava i drugih nepogoda na rijeci Muri. Unatoč pandemiji DVD Kerestur dobilo je četiri nova člana i uspješno se natjecalo za potporu kojom će financirati obnovu opreme.

Martin kao zastupnik Hrvatske samouprave u Keresturu

Već se informirao putem e-maila, ali bi htio otići i upoznati ustanovu, informirati se na licu mjesta, no sprečavaju ga epidemiološke mjere. Raspitao se i kod Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske može li se kao strani državljanin javiti na taj fakultet i dobio je potvrdni odgovor. Naravno, treba mu još i preporuka Kapošvarskog biskupa Laszlóa Varge, no nada se da će je dobiti. Pomoć je obećao i predsjednik Hrvatske državne samouprave. Martin prvenstveno želi studirati u Zagrebu, ali za rezervu prijavio se i na Teološki fakultet u Mađarskoj te smjer povijesti i hrvatskog jezika Sveučilišta ELTE. Nije mu strano ni nastavničko zvanje, ali u sebi osjeća drugi poziv. Ukoliko Bog usliši njegovu želju služiti će Hrvatima u Mađarskoj. *Beta*

FIČEHAZ

Fičehaska crkva Silaska Svetoga duha prošle godine proslavila je 25. obljetnicu svoga postojanja. Obljetnica nije obilježena zbog pandemije, ali nije zaboravljena. Uoči obljetnice crkva će se obnoviti. Uz materijalnu potporu Lokalne samouprave obnoviti će se klupe, a izradu oltarske slike financirat će vjernici, koji se pozivaju na doniranje kako bi se omogućila obnova 14 postaja križnog puta. Slike će izraditi slikar Ferenc Czanic, a prema planovima radovi će se dovršiti do blagdana Duhova.

SEPETNIK

U Sepetniku djeluje jedan od najaktivnijih Odbora za zaštitu lokalne baštine regije, koji u svako godišnje doba priređuje tematsku izložbu ispred Seoskog doma. U tome veliku ulogu ima i član Odbora, predsjednik Hrvatske samouprave Sepetnika Zoltan Markač. Ovaj put naslov izložbe je „Voda, mlijeko i zemlja”, a predstavljeni su ratarski predmeti koji su se koristili na proljeće, kojima se zahvatala voda ili su se rabili pri mušnjoj krave i izradi mliječnih proizvoda. Izložbu je uredila predsjednica Odbora Ibolya Márfi Sóstai.

U spomen

U 67. godini života preminuo Bela Doboš

„Rođen sam noću, 7. listopada 1953. godine – pomoću primalje Ilone Zilai, koja će mi kasnije postati kuma – u Mlinarcima, u Ulici Petőfi broj 81, u kućici koju je kupio moj djed Takač, kao četvrto dijete oca Franje Doboša i treće majke Elze Takač. Do svoje šeste godine ovdje sam provodio djetinjstvo sa starijim bratom Zoltánom i starijim sestrama Etelkom i Ljubicom, družeći se i igrajući s djecom iz ulice. Nakon našeg rođenja roditelji dograđuju kućicu i proširuju je poljoprivrednom zgradom. Zbog oskudnih financijskih uvjeta 50-ih godina obitelj bira put samostalnosti“, piše u svom životopisu Bela Doboš. Osnovnu školu pohađao je u Mlinarcima i susjednoj Pustari. U mladosti se zaljubljuje u šah i u rodnom selu osniva šahovski kružok. Završio je Tehničku srednju školu Mihály Pollack u Pečuhu, a ispit tehničara položio je u Zalaegerszegu. Vojni rok služio je kao graničar u Körmendu i Pinkamindszentu, nakon čega radi kao građevinski rukovoditelj keresturske poljoprivredne zadru-

ge te Mađarskih željeznica i Šumarije Velika Kaniža. Bela Doboš dužnost načelnika Mlinaraca obnašao je između 1990. i 2002. godine. U tom razdoblju u naselju je izgrađena crkva te ponovno otvorena osmogodišnja škola, proširena strukovnom školom s predmetnom nastavom hrvatskog jezika; izgrađena je telefonska mreža, sagrađeni kanalizacijski sustav i biciklističke staze, dom umirovljenika, dječje igralište i Milenijski park, obnovljena je i posvećena mjesna kapela. Uz njegovo ime vezuju se programi i priredbe poput Paneuropskog piknika, Dana sela, natjecanja vinara ili međunarodnih priredbi, poput natjecanja u preponskom jahanju. Bela Doboš je među prvim načelnicima, odmah nakon političkih promjena otvorio privremeni granični prijelaz prema Hrvatskoj i radio na povezivanju s maticom. Od početaka je bio član Društva Horvata kre Mure i Saveza Hrvata u Mađarskoj. Bio je strastveni lovac i osnivač Lovačkog društva. Nakon 2002. godine bio je rukovoditelj vodećih građevinskih tvrtki, MASZER-a i Vegyészera u Stolnom Biogradu i Budaörsu. Od 2014. bio je predsjednik Hrvatske samoupravu Ferencvárosa. Međutim, nikada nije zaboravio svoje rodno selo i Pomurje pa je na hrvatske priredbe redovito pozivao ondašnje zborove i plesna društva, ali priređivao je i vrhunske koncerte klasične glazbe i vrhunske izložbe. Hrvatska samouprava Ferencvárosa pod njegovim je vodstvom podupirala i školske programe budimpeštanskog HOŠIG-a i surađivala s Croaticom u organizaciji izvrsnih priredbi. Godine 2016. otišao je u mirovinu. Sudjelovao je u obilježavanju 30. obljetnice mlinaračke crkve, koju je organizirala mjesna Hrvatska samouprava. Za njega je zajednica uvijek bila na prvom mjestu. Ožalošćena obitelj, supruga Margita, sin Emil i snaha Dia, unuci Endre, Bercel, sestre Ljubica i Etelka, brat Zoltán, sestrične Márta, Júlia i Csilla te nećak Dénes.

Počivao u miru Božjem!

Kristina Goher

PEČUH

U Pečuhu se shodno višedesetljetnoj tradiciji priređuje molitva križnoga puta na Pečuškoj kalvariji na hrvatskome jeziku. Tako će biti i ove godine, rekla nam je voditeljica Ženskog pjevačkog zbora Augusta Šenoe Marija Bošnjak. Uz pridržavanje svih epidemioloških mjera molitva križnoga puta bit će održana 26. ožujka s početkom u 15 sati.

BAJA

Grad Baje još u rujnu prošle godine prijavio je projekt uređenja plaže na dunavskom rukavcu Kamarás, poznatijem kao Šugavica. Uz podršku vlade i Mađarske agencije za turizam u okviru IV. faze uređenja plaža grad je iz Turističkog razvojnog programa Kisfaludy u tu svrhu dobio 29 972 559 forinti. Kako se navodi u opisu, u okviru projekta, kako bi zadovoljio potrebe posjetitelja, obavit će se unapređenje kvalitete turističkog proizvoda, poboljšanje dotoka vode, obnova terasa za sunčanje i svlačionica, izgradnja novih obiteljskih svlačionica, te obnova i postavljanje novih vanjskih tuševa. Prilikom uređenja zelenih površina, uz tužne vrbe koje karakteriziraju obalu Šugavice posadit će se i dodatne, prethodno uzgojene sadnice, a na dijelu obale koja je zasađena cvijećem izvest će se sustav navodnjavanja. Osim toga izvode se informativne ploče i putokazi za kupaće i posjetitelje, sunčana jedra iznad igrališta, a uzduž obale postavljaju se i kante za otpad i selektivno prikupljanje otpada. Radi sprečavanja kriminala i sigurnosti objekata i opreme instalirat će se i sustav videonadzora.

BAJA

Ured gradonačelnika Baje sukladno stavku 1. članka 45. Zakona o javnim služenicima br. CXCIX. iz 2011. objavio je natječaj za popunjavanje radnog mjesta referenta za investicije u Uredu za urbanizam i razvoj. Ugovor o radu sklapa se na neodređeno vrijeme, uz probni rok od šest mjeseci. Glavni zadaci referenta obuhvaćaju planiranje, pripremu i provedbu investicija i obnove, koje se financiraju iz europskih i domaćih fondova, ishode nje službenih dozvola, koordinaciju s projektantima i izvođačima, sudjelovanje u izradi, ocjeni i koordinaciji provedbe raznih razvojnih koncepata, izradu podnesaka u vezi s investicijskim i razvojnim pitanjima, pripremu javnih priopćenja i sudjelovanje u provedbi investicija (uglavnom projekata niskogradnje).

Visina primanja određena je Zakonom. Uvjeti za prijavu: mađarsko državljanstvo, uvjerenje o nekažnjavanju, završen tehnički fakultet ili visoka škola, korištenje aplikacije MS Office na korisničkoj razini, izjava o imovinskom stanju. Prednost: stručno iskustvo i vozačka dozvola B kategorije. Prijave se primaju zaključno do 31. prosinca, odluka će se donijeti do 2. travnja. Prijave se dostavljaju putem pošte na adresu 6500 Baja, Szentháromság tér 1. ili 6501 Baja, Pf.: 101., te osobno u Uredu gradonačelnika, I. kat, soba 8. Poziv je dostupan na mrežnim stranicama www.bajaionkormanyzat.hu i kozigallas.gov.hu. Za detaljnije informacije možete se obratiti Szusanni Müller na telefonski broj +36-79/886-203.

VI. Hrvatska državna kobasijada u Pečuhu

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, Kulturno-prosvjetnog centra i odmarališta Hrvata u Mađarskoj i Pečuške hrvatske samouprave **VI. HRVATSKA DRŽAVNA KOBASIJADA** – zbog epidemiološke situacije – održat će se 10. rujna 2021. godine. Tijekom večeri nagradit će se najbolji proizvođači domaćih svinjskih poslastica u dvije kategorije: 1. *kobasice*, 2. *salam* (štifolder). Organizatori pozivaju sve zainteresirane proizvođače navedenih domaćih mesnih proizvoda iz svih hrvatskih regija u Mađarskoj da svoje proizvode (1 komad) prijave i dostave do **1. travnja 2021. godine** na sljedeća mjesta:

Budimpešta, Ured HDS-a	1089 Budimpešta, Bíró Lajos u. 24.	Eva Muić	+36-30/864-6394
Mohač i okolica, Čitaonica mohačkih Šokaca	7700 Mohač, Táncsics u. 34.	Vjekoslav Filaković	+36-30/235-4840
Santovo	po dogovoru	Stipan Balatinac	+36-30/396-1851
Baja, Kulturni centar bačkih Hrvata	6500 Baja, Táncsics M. u. 15.	Mladen Filaković	+36-30/914-7675
Pečuh, Hrvatski klub Augusta Šenoe	7624 Pečuh, Esze Tamás u. 3.	Mišo Šarošac	+36-30/864-6395
Podravina, HKSC J. G. Džuretin	7968 Martinci, Kossuth u. 2.	Krištof Petrinović Kristina Gregeš Pandur	+36-30/946-9681 +36-30/499-1457
Zala, HKPZ Stipan Blažetin	8864 Serdahel, Kossuth u. 83.	Zorica Prosenjak	+36-30/215-9850
Gradišće, Zbirka sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj	9734 Prisika, Hunyadi János u. 19.	Andrija Handler	+36-30/215-5624

Na popratni list čitko napišite ime proizvođača i naselja.

NAJLJEPŠE SERDAHELSKE PISANICE

Hrvatska samouprava „Stipan Blažetin“ u Serdahelu

POZIVA VAS na šaranje uskrse pisane u svome domu

Jedan od najljepših običaja Uskrsa je šaranje jaja, izrada pisana. Zbog epidemije ove godine ne možemo organizirati radionice, ali mnogi od vas znaju kako se izrađuju pomurske pisane, stoga pozivamo Vas na natjecanje!

Svaka obitelj treba izraditi 2 pisane, poslikati ih i poslati fotografiju na e-mail adresu:

blazsobeta@gmail.com do 30.03.2021.

(Napišite ime obitelji i adresu stanovanja)

Čekaju vas nagrade! Svi sudionici će dobiti nagradu!
Nagrade ćemo odnijeti obiteljima!

HARKANJ

Dekan-župnik harkanjske župe, kamo pripada i nijemetska crkva, vlč. Ladislav Ronta poziva 26. ožujka vjernike na pobožnost križnog puta. Otkako je crkva sv. Ladislava postala filijala harkanjske župe, ove se pobožnosti održavaju naizmjenično jedne godine u jednoj, a druge u drugoj crkvi. Ovaj put se vjernici iz Salante i Nijemeta očekuju u Harkanj, gdje će pobožnost početi posljednjepodne u pola pet, a nakon završetka biti će održana redovita sveta misa na hrvatskom jeziku. Križni put će se održati u crkvi, vjernici će sjediti u klupama, vlč. Ronta i po jedan čitač idu od postaje do postaje, pridržavajući se propisa zbog korone, donosi portal zornicanova.hu

PEČUH

Već se desetljećima održava sveta misa na hrvatskom jeziku u Pečuhu. Sveta misa je kroz protekla tri desetljeća naovamo održavana i održava se jedanput mjesečno, te o Božiću i Uskrsu. Početkom devedesetih svete mise bile su s početkom u 11 sati u Augustinskoj crkvi, od prije petnaestak godina prešlo se u crkvu svete Elizabete, a od siječnja prošle godine u pečušku Franjevačku crkvu. Mise u crkvi svete Elizabete i mise u Franjevačkoj crkvi održavale su se među ostalim uz potporu Hrvatske samouprave Pečuha. Kako je za Medijski centar Croatica izjavio predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha Stjepan Blažetin, samouprava je glede pomaganja svetih misa na hrvatskom jeziku u Pečuhu potpisala ugovor o potpori s Kulturnom udrugom Vizin, čija je predsjednica Vesna Velin. Sveta misa se u skladu s epidemiološkim mjerama planira za Cvjetnicu, a bit će održana u uobičajenom terminu s početkom u 16 sati. Prethodi joj molitva krunice. Kako saznajemo svetu misu će predvoditi župnik iz Bicsérda Gabrijel Barić. Bit će to ožujkska sveta misa na hrvatskom jeziku, dok se travanjaska predviđa na drugi dan Uskrsa, 5. travnja, u uobičajenom terminu, s početkom u 16 sati.